

Ndi chifukwa chiyani Shirk ili yoopsa kwambiri kuposa machimo ena onse

Date: Wednesday, Safar 11, 1447 2:19 AM

Views: 25

Category: Shirk > Shirk Yaikulu > Kuopsa kwa Shirk

Question

Ndi chifukwa chiyani Shirk ili yoopsa kwambiri kuposa machimo ena onse

Answer

Kutamandidwa konse ndi kwa Allāh!

Choyamba, Shirk ndi chinthu chomwe asilamu ambiri akuchichita ndipo akuchiheputsa. Allāh adati:[1]

وَمُؤْمِنٌ بِرَبِّهِ وَلَا يُرْشِمُهُ الْكُفَّارُ

Ndipo ambiri mwa iwo sakhalupirira mwa Allāh kupatula kuti amamuphatikizira ndi zinthu zina.

Chachiwiri, Allāh sakhaluluka tchimoli munthu akalichita ndipo ndi tchimo lomwe limaononga ntchito zabwino zonse za munthu:[2]

وَمُؤْمِنٌ بِرَبِّهِ الْكَرِيمِ الْعَزِيزِ الْحَمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ndipo ndithu, zavumbulutsidwa kale kwa iwe (Muhammad) komanso kwa omwe anabwera m'mbuyo mwako kuti ngati ungachite Shirk, ndithu ntchito zako zidzakhala zopanda pake ndipo udzakhala mu gulu la osapambana.

Ndipo Allāh akuyankhulanso kuti:[3]

وَلَمْ يَأْتِهِ مُؤْمِنٌ بِرَبِّهِ إِلَّا أُنْذَرَ

Akanati achita Shirk, zikanaonongeka (zabwino) zomwe iwo akhala akuchita.

Chachitatu, Shirk ndi tchimo loyambirira mu machimo akuluakulu. Allāh akuyankhula

kuti:[4]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَيُّشْ هَبْ اُوكُرْشُتْ ۝لَأْ مُكْيَلَعْ ۝مُكْبَرَ مَرْحَ أَمْ لَتْ أَمْ لَتْ أَمْ لَتْ لُقْ

Nena (iwe Muhammad): "Bwerani, ndikuwerengerani zomwe waletsa Mbuye wanu pa inu: (choyamba wakuletsani) kuti mumuphatikizire Iyeyo ndi china chake."

Mu kufotokoza kwake 'Abdullāh Ibn Mas'ūd adati:[5]

هـَلَلَ لَغْجَتْ نَأْ بِلَاقِ ئِهـَلَلَ ادْنَعْ مَطْعَرْ بِنَذْلَى أَ مَلْسَوْ هـَلَعْ هـَلَلَ اـلـَصْهـَلَلَ لَوْسَرْ تـَلـَأْسَ مـَيْ طـَعـَلـَ كـَلـَذـَنـَإـَهـَلـَتـُلـَقـَلـَأـَقـَ بـَكـَلـَخـَ وـَهـَوـَادـَنـَ.

Ndidamufunsa Mtumiki wa Allāh (ﷺ) kuti: "Kodi ndi tchimo liti lomwe lili lalikulu pamaso pa Allāh?" Iye adati: "Kumupatsa Allāh niddan (opikisana Naye) pomwe lyeyo ndi Yemwe adakulenga." Ine ndidati: "Ndithudi limenelo ndi tchimo lalikulu."

Tikaona mu hadīth ya Abū Bakrah, iye akufotokoza kuti:[6]

- رَئَابَ كُلِّ اِرْبَكِيْبَنْأَالَّا - بَلْ اِقَفَ مَلِسَوْهِيلِعَهِلِلَا يِلِصَهِلِلِلِوْسَرَدْنِعَهِنْأَكَ
- هِلِلِلِوْسَرَنَالَّوْ - رَوْزِلِلِلِوْقَ وَلَرَوْزِلِلِلِوْدَاهَشَ وَنْيِدِلِلِلِأَوْلِاَقَوْقَعَ وَهِلِلِلِابُكَأَرْشِإِلَا - أَثَالَتَ
- بَتَكَسُهَتِيَلِلِأَنْلِقِيَتَحَاهَرَكُيَلِلِازِامَفَسَلِجَفَأَئِلِكَتُمَ مَلِسَوْهِيلِعَهِلِلَا يِلِصَهِلِلِلِوْسَرَدْنِعَهِنْأَكَ

Tidali limodzi ndi Mtumiki wa Allāh (ﷺ) ndipo iyeyo adati: "Kodi mukufuna ndikuuzeni za machimo akuluakulu?" lye adayankhula izi katatu. (Kenako adati): "Kumuphatikizira Allāh ndi zinthu zina, kunyoza makolo, kuchitira umboni wa bodza kapena kuyankhula za bodza." Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adali atatsamira (khoma) kenako adakhala pansi ndipo anali akubwerenza mawuwa kufikira poti ife tidakhumba atakhala chete.

Pomaliza, aliyense amene wamwalira akuchita Shirk, ameneyo akalowa ku Moto ndipo akakhala kumeneko mpaka muyaya. Allāh akuyankhula motere:[7]

بِرَانِلْ أَهْأَمْ وَنَجْلَلْ أَهْيَلَعْ مَلَلْ 1 مَرْ دَقَفْ لَلْلَابْ كُرْشُيْ نَمْ هَنْ إِ

Ndithudi, aliyense amene wamuphatikizira Allāh ndi chilichonse, basi Allāh wapupangira Jannah kukhala yoletsedwa pa iye; ndipo malo ake okakhazikika ndi ku Moto.

Ndipo Mtumiki wa Allāh (ع) kudzera mwa Wakī', kuti:[8]

بَرَانِلَلْخَدَّائِيَشِ لَلْلَابُ كَرْشُيَتَأْمُنَام

Aliyense amene wamwalira akumuphatikizira Allāh ndi chilichonse akalowa ku Moto.

Ibnil Qayyim adati:[9]

، ٤٨ :ءَاسِنْلُورُوس [ءَاشِي نَمْلَكَلَذَنُودَأَمْ رُفْعَيَوَبَكَرْشُي نَأَرُفْعَيَآلَهَلَلَانِ] ،
، ٥٠ :نُودَأَمْ رُفْعَيَهَنَأَرَبَحَأَوَكَرْشَلَأَرُفْعَيَآلَهَنَأَنَاحَبُسَهَلَلَأَرَبَحَأَف

{Ndithudi Allāh sakhululuka yemwe wamuchitira Iye Shirk, koma amakhululuka machimo ena onse kwa yemwe wamufuna – An-Nisā’ 4:48}: apa Allāh Wapamwambamwamba akutifotokozena kuti Iyeyo sakhululuka tchimo la Shirk (munthu akamwalira nalo), ndipo akutiuzanzo kuti Iyeyo amakhululuka machimo ena (posakhala Shirk).

Tiyeni tilidziwe liwu la Shirk kuti limatanthauza chiyani mu Chisilamu. Koma choyamba, tikabwera pa chiyankhulo, liwuli limatanthauza kuti:[10]

ءَنْيَنْثَا أَمْهَلَعْجَ أَذِإِأَمْهَنْيَبَكَرْشَأَ :لِاقِي .رُخَآلَأَكِيرشَأَدِحَأو لِعْجَي نَأِينِعِي .كِيرشَلَأِداخَتَا
ءَنْيَنْثَا رَمَأَلَأَكِيلَدَلَعْجَ أَذِإِأَرْيَغَ وَرْمَأِي فَكَرْشَأَوَأَ

"Kutenga bwenzi" kutanthauza kuti kutenga wina ndi kumuika ngati bwenzi la wina. Zimanenedwa: "Wawalumika iwo awiri," ngati wawapanga awiriwo kukhala a mphamvu zofanana. Kapena zimanenedwa: "Wabweretsa mu zochita zake wina," ngati wawapanga anthu awiri kuti akhale okhudzidwa mu zochitikazo.

Tikaonanso mu chitsanzo china, tipeza kuti:[11]

﴿كَيْرَشُهَلْ لَعَجْ : يَأْهُلْ لَابَكَرْشَأْ : لَا قُيِّرَشَلْ اذَاجْتَأْ وَهَوَ، كَرْشَأْ رَدْصَمْ : ظَعْلُكَأْرَشِإَلْأَوْ هَكْلُمِيَفْ﴾

Ndipo Al-Ishrāk pa chiyankhulo: tsinde lake ndi “ashraka” komwe kuli kutenga bwenzi. Zimanenedwa kuti: “Wamupatsa bwenzi Allāh,” kutanthauza kuti; wamupatsa lyeyo bwenzi mu ufumu Wake.

Tsopano tikabwera pa Shari'ah, liwu la Shirk limaimira:

وَأَهْتَدَابِعْ وَأَهْتَيْهُولُأْ يَفْ وَأَهْتَيْبُوبُرلا يَفْ أَلَّعْ وَلَجْ هَلْلَعْمْ دَنْلَا وَأَكِيرْشلُأْذَاجْتَا
هَتْافْصَلَا وَهَعْمَسْ أَلَا يَفْ

Kumuphatikiza Allāh ndi wina mu Umbuye Wake; kapena mu ntchito Zake za mapemphero; kapena mu Mavina Ake ndi Mbiri Zake.

Apa ndi pamene Allāh akuti uza kuti:[12]

يَسْرُّ اُوْكِرْشُت الَّوَّهْلَلَا اُوْدُبْعَأْ وَ

Mpembedzeni Allāh ndipo musamuchitire Shirk ndi chilichonse (kumupatsa abwenzi komanso opikisana Naye).

Abū Hurayrah akufotokoza kuti Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adati:[13]

يَعْمَهِ يَفْكَرُ شَأْلَمَعَ نَمْ كُرْشَلْ إِنَعْ إَكَرْشَلَا يَنْعَ أَنَّا : يَلْأَعَتَ وَكَرَابَتُ هَلْلَلْ أَقْ
كُرْشَ وَهُتْكَرَتْ يَرْيَغْ

Allāh Wapamwambamwamba adayankhula kuti: "Ine ndi wosafuna kuti ndiphatikiziridwe ndi aliyense (kapena chilichonse); choncho, aliyense amene wachita ntchito mkatı mwakemo akundiphatikira Ine ndi chinachake, ndimusiya iyeyo pamodzi ndi shirk yakeyo (sindimulipira chilichonse)."

Mu kuyankhula kwa Mu'āwiyah Ibn Haydah, Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adati:[14]

يَلِإِنِي كُرْشُمْلِي قِرَافُيْ وَأَلْمَعَ مَلْسَأَمَدْعَبِ كُرْشُمْنَمَلْجَوْزَعُ هَلْلِلْبَقَيْ إِلْ
بَنِي مَلْسُمْلَا

Allāh Wapamwambamwamba salandira ntchito kuchokera kwa munthu wa Shirk pambuyo poti wabwerera mu chisilamu mpaka atawasiya ochita Shirk ndi kupita kwa asilamu (kupanga ntchito za asilamu ndi kusiya ntchito za anthu a shirk).

Shirk imeneyi ili mu magulu odutsa 70 ndipo onsewo mukawasonkhanitsa pamodzi, amakwana magulu awiri akulu-akulu. Adayankhula ‘Abdullāh Ibn Mas’ūd kuti Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adati:[15]

بَكْلَذْلِثُمْ كِرْشَلْأو، ۚأَبَا بَنْوَعْبَسَ وَعَصْبَ أَبَرْلَا

Katapira ali mu magulu odutsa 70, ndipo Shirk ilinso ndi magulu ngati omwewo (odutsa 70).

Magulu akuluakulu amenewa ndi: Shirk yaikulu yomwe imamutulutsa munthu mu chisilamu akaichita; ndipo ina ndi yaing'ono yomwe imamuyandikitsa munthu ku shirk yaikulu koma siimutulutsa munthu mu chisilamu.

Allāh ndive Mwini kuzindikira.

[1] Sūrah Yūsuf 12:106

[2] Sūrah Az-Zumar 39:65

[3] Sūrah Al-An’ām 6:88

[4] Sūrah Al-An’ām 6:151

[5] Swahīh Muslim, #86

[6] Swahīh Muslim, #87

[7] Sūrah Al-Mā’idah 5:75

[8] Swahīh Muslim, #92

[9] Ad-Dā’ wa Ad-Dawā’ (Al-Jawabāl Kāfī), tsamba 24

[10] Mawqi’al Islām Su’āl wa Jawāb, Vol. 1, tsamba 881, Fatwā #34817

[11] Al-Mawsū’atil Fiqhiyyatil Kawniyyah, Vol. 42, tsamba 349

[12] Sūrah An-Nisā’i 4:36

[13] Swahīh Muslim, #2985

[14] Sunan al-Nasā’ī, #2568

[15] Al-Muswannaf li Ibn Abī Shaybah, #22012; Musnad Al-Bazzār, #1935 (swahīh malinga ndi Al-Albānī mu Swahīh At-Targhīb wa At-Tarhīb, #1852)